

Sisäministeriölle

Lausunto luonnoksesta pelastuslain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisessa asiassa.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) kannattaa esitystä *lakkauttaa piirinuohoojajärjestelmä*. MMM kannattaa myös ehdotusta säilyttää rakennuksen omistajan ja haltijan velvoite huolehtia nuohouksesta. Piirinuohousjärjestelmään kuuluvilla pelastustoimen järjestämistä vastuulla ja hintasääntelyllä on pyritty varmistamaan nuohouspalvelujen saatavuus myös haja-asutusalueilla ja pitämään sekä nuohoojien että kiinteistöjen kustannukset kohtuullisina. Piirinuohouksesta huolimatta kiinteistöjen omistajilla on paikoitellen ollut vaikeuksia nuohoojan saamisessa, eivätkä kiinteistöjen omistajat ja haltijat ole saaneet nuohousta säädetyin määrävällein. Nykyisellä nuohouspalvelujen sääntelyllä ei ole pystytty takaamaan nuohouksen kattavuutta, sillä vuosittain nuohotaan piirinuohousalueilla vain noin 70–90 % nuohottavista kiinteistöistä.

Piirinuohouspalvelujen hankinnassa ei voida nykyisäännösten mukaan kilpailla hinnalla, koska alueen pelastustoimi päättää nuohouksen hinnoitteluperusteet. Hankintalain mukaisessa kilpailuttamisessa on käytetty hinnan sijasta laadullisia kriteerejä, kuten työvälit, kokemus nuohousalan yrittäjänä toimimisesta, piirinuohoojakokemus, päivystyksen järjestäminen ja muu palvelutarjonta. Voimassa oleva järjestely suosii jo alalla olevia suurempia yrityksiä ja estää uusien yrittäjien alalle pääsyä, koska kiinteistöjen omistajat ovat käytännössä sidottuja valittuun nuohoojaan. Piirinuohouksen kilpailutuksessa häviäminen on johtanut pienten yritysten toimimiseen isompien yritysten alihankkijoina. Usea yritys on myös joutunut poistumaan kokonaan nuohousalalta.

Esityksen mukaan *nuohouksen säännöllisyyttä* arvioitaisiin nykyistä enemmän tulisijan todellisen nuohoustarpeen perusteella. Pääsääntönä olisi, että nuohous on tehtävä vähintään kerran vuodessa, jos rakennusta lämmitetään puulla, raskasöljyllä tai useammalla polttoaineella. Puulämmitteisissä vapaa-ajan asunnoissa nuohousväli lyhentyisi kolmesta vuodesta vuoteen, jos rakennusta käytetään kesäajan ulkopuolella (käytetään yli neljä kuukautta vuodessa). Muiden tulisijojen nuohous perustuisi tarpeeseen, mutta nuohous olisi kuitenkin tehtävä vähintään kolmen vuoden välein. Esitys on kannatettava.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan luovuttavaksi *vikailmoitusten* lähettämisestä pelastuslaitokselle. Tällä hetkellä nuohoojat ilmoittavat havaitsemistaan tulipalon vaaraa aiheuttavista vioista sekä kiinteistön edustajalle että pelastuslaitokselle. Nuohoojan vikailmoituksen saatuaan pelastuslaitos on lähettänyt kiinteistölle selvityspyynnön ja tarvittaessa laittanut tulisijan lämmityskieltoon. Esitysluonnoksessa nykyistä menettelyä ei pidetä enää tarpeellisena, koska esityksen mukaan oleellista on, että kiinteistö saa havainnoista tiedon ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin. Muutos vähentäisi sekä nuohousyritysten että pelastusviranomaisten tehtäviä ja hallinnollista taakkaa. MMM toteaa, että pelastusviranomaisille tehtävästä ilmoituksesta luopumista olisi vielä syytä harkita. Nuohouspalvelujen asiakkaista valtaosa on kotitalouksia, joilla ei välttämättä ole edellytyksiä itse arvioida,

mikä on tulisijan tai savuhormin kunto ja nuohoustarve ja mitä nuohoojan ilmoitus tulisijan ja savuhormin kunnosta tosiasiallisesti merkitsee. Selvästi viallinen tulisija ja savuhormi muodostavat merkittävän onnettomuusriskin ja tällaisissa tapauksissa olisi asiaa kokonaisuutena arvioiden tarkoituksenmukaista, että nuohooja ilmoittaisi tulipalon vaaraa aiheuttavista vioista myös pelastusviranomaiselle.

Valmistelussa on ollut esillä myös *tulisijarekisterin* perustaminen. Tässä mallissa kiinteistöt ilmoittaisivat rekisteriin tulisijansa sekä tiedot tulisijoihin tehdyistä muutoksista tai tulisijan käytöstä poistamisesta. Nuohoojat kirjaisivat rekisteriin tekemänsä nuohoustyöt ja antamansa nuohoustodistukset. Rekisterin perusteella pelastusviranomaisen valvoisi nuohousvelvoitteiden noudattamista. MMM yhtyy hallituksen esityksessä todettuun näkemykseen ja toteaa, että tulisijojen rekisteröinti ei ole perusteltavissa paloturvallisuussyillä. Nuohousvelvoitetta ei ole tarvetta valvoa niin kattavasti, että pelastusviranomaisen pitäisi tietää jokaisesta tulisijasta, milloin se on nuohottu. MMM kuitenkin katsoo, että nuohouksen yhteydessä todetuista merkittävistä vioista olisi tarkoituksenmukaista ilmoittaa pelastusviranomaisille.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Hallitussihteeri

Kyösti Helin